

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Številka: 630-01/17-2/
Ljubljana, 14. 6. 2017

Državni svet Republike Slovenije je na 52. seji 14. 6. 2017, v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15), obravnaval pobudo državnega svetnika dr. Zorana Božiča v zvezi z dodatnim financiranjem raziskovalnega programa Naravna in kulturna dediščina slovenskega naroda ter na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - UPB1 in 95/09-odl. US in 21/13-ZFDO-F) sprejel naslednji

S K L E P :

Državni svet Republike Slovenije podpira pobudo državnega svetnika dr. Zorana Božiča in predlaga Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport ter Ministrstvu za finance, da pobudo proučita in nanjo odgovorita.

Pobuda državnega svetnika dr. Zorana Božiča se glasi:

Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport ter Ministrstvo za finance naj do sprejema in uveljavitve sistemskega zakona, ki bo na primeren način urejal financiranje raziskovanja dolgoročnih nacionalno pomembnih vsebin, zagotovi zadostno in redno dodatno financiranje raziskovalnega programa Naravna in kulturna dediščina slovenskega naroda, katerega nosilec je Slovenska akademija znanosti in umetnosti.

Obrazložitev:

Slovenska akademija znanosti in umetnosti (v nadaljevanju: SAZU) je bila leta 1938 ustanovljena kot najvišja slovenska znanstvena in umetnostna ustanova. Od leta 1981 v njenem okviru deluje Znanstvenoraziskovalni center (v nadaljevanju: ZRC), ki predstavlja enega od temeljev slovenske samobitnosti in je z osamosvojitvijo leta 1991 še okrepil svojo narodnoreprezentativno in državotvorno vlogo. Financiranje njegovega delovanja ni v celoti sistemsko urejeno, zato lahko ZRC uspešno opravlja svoje poslanstvo - izvajanje temeljnih oz. nacionalno pomembnih raziskav - le če, da država prek posameznih raziskovalnih programov poskrbi za dodatno financiranje.

Raziskovalni program Naravna in kulturna dediščina slovenskega naroda, katerega nosilec je SAZU, omogoča sofinanciranje tistih temeljnih in hkrati nacionalno pomembnih raziskav, ki v okviru siceršnjega programske-projektnega financiranja nimajo možnosti za pridobivanje sredstev. Program izvajajo tisti inštituti Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU, ki dejansko izvajajo take raziskave.

1. Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša je ob dodatnem financiranju iz tega programa dokončal *Slovar novejšega besedja slovenskega jezika*, *Sinonimni slovar slovenskega jezika* in sestavil *Koncept novega razlagalnega slovarja slovenskega knjižnega jezika*. Program omogoča rast in vsakoletno spletno objavo prirastka po tem konceptu nastajajoče tretje izdaje *Slovarja slovenskega knjižnega jezika* (eSSKJ), *Slovarja pravopisnih težav* (ePravopis), *Sprotnega slovarja slovenskega jezika* in delovanje Pravopisne komisije pri SAZU in ZRC SAZU.
2. Inštitut za kulturno zgodovino iz tega vira dodatno financira nastajanje druge izdaje *Slovenskega biografskega leksikona*.
3. Glasbenonarodopisni inštitut iz tega vira dodatno financira sklop raziskovanj, katerih rezultat je objava kritičnega korpusa *Slovenskih ljudskih pesmi* v predvidoma 15 delih.

Sredstva iz tega naslova se uporabljajo neposredno za pokrivanje stroškov raziskovalnega dela, večina torej za bruto plače raziskovalcem in v približno 12 odstotkih za materialne stroške. Leta 2009 je bilo za to dejavnost namenjenih 654.000 evrov, nato se je znesek iz leta v leto zmanjševal. Leta 2016 je znašal le še 221.000 evrov. Omenjeni inštituti so bili zato prisiljeni zmanjševati število zaposlenih in temeljne nacionalno pomembne vsebine zapostavljati za tržnimi, ki so jim omogočile vsaj preživetje. V zadnjih letih se je naklonjenost za financiranja dolgoročnih nacionalno pomembnih znanstvenih vsebin, ki so vsaj blizu temeljnim, na Javni agenciji za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije in drugih javnih financerjih še znižala. Rezultat tega nerazumevanja je bil skorajšnji kolaps temeljnih nacionalno pomembnih dejavnosti, ki ga je na urgenco predsednika SAZU in direktorja ZRC SAZU preprečilo šele Ministrstvo za finance, ko je te vsebine dodatno financiralo v znesku 500.000 evrov za obdobje od 1. 6. 2017 do 31. 12. 2017.

Državni svet zato za zagotovitev uspešnega in stabilnega delovanja omenjenih treh inštitutov ZRC SAZU predlaga Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport ter Ministrstvu za finance, da dodatno financiranje navedenih dolgoročnih temeljnih nacionalno pomembnih vsebin v sorazmernem znesku ostane v veljavi do uveljavitve systemskega zakona o raziskovalni dejavnosti, ki bo to področje primerno uredil. Ker so bile navedene dejavnosti leta 2017 financirane v obsegu 221.000 evrov (za 7 mesecev) z dodatnimi 500.000 evri, se predlaga, da je izhodišče za leto 2018 osnovnih 222.000 evrov plus $(500.000/7 \times 12)$, kar znese 1.079.142 evrov.

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport ter Ministrstvu za finance, da pobudo proučita in v skladu s četrtem odstavkom 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15) nanjo v roku 30 dni odgovorita.

Mitja Bervar, mag. manag.
predsednik